C/2026/3930

1.9.2026

ZALECENIE RADY

z dnia 10 lipca 2026 r.

w sprawie polityki gospodarczej, polityki społecznej, polityki zatrudnienia, polityki strukturalnej i polityki budżetowej Węgier

(C/2026/3930)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 121 ust. 2 i art. 148 ust. 4,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1263 z dnia 29 kwietnia 2024 r. w sprawie skutecznej koordynacji polityk gospodarczych i w sprawie wielostronnego nadzoru budżetowego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 ([1]), w szczególności jego art. 3 ust. 3,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1176/2011 z dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie zapobiegania zakłóceniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowania ([2]), w szczególności jego art. 6 ust. 1,

uwzględniając zalecenie Komisji Europejskiej,

uwzględniając rezolucje Parlamentu Europejskiego,

uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej,

uwzględniając opinię Komitetu ds. Zatrudnienia,

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Finansowego,

uwzględniając opinię Komitetu Ochrony Socjalnej,

uwzględniając opinię Komitetu Polityki Gospodarczej,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Rozporządzenie (UE) 2024/1263 określa cele ram zarządzania gospodarczego, jakimi są wspieranie zdrowych i stabilnych finansów publicznych oraz zrównoważonego i inkluzywnego wzrostu i odporności poprzez reformy i inwestycje, a także zapobieganie nadmiernym deficytom budżetowym. Rozporządzenie stanowi, że Rada i Komisja prowadzą wielostronny nadzór w kontekście europejskiego semestru zgodnie z celami i wymogami określonymi w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE). Europejski semestr obejmuje, w szczególności, formułowanie zaleceń dla poszczególnych krajów i nadzór nad ich wdrażaniem.

(2) 25 listopada 2025 r., działając na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1176/2011, Komisja przyjęła sprawozdanie przedkładane w ramach mechanizmu ostrzegania na 2026 r., w którym nie wskazała Węgier jako jednego z państw członkowskich, w przypadku których potrzebna będzie szczegółowa ocena sytuacji. Komisja przyjęła również zalecenie dotyczące zalecenia Rady w sprawie polityki gospodarczej w strefie euro, zalecenie dotyczące zalecenia Rady w sprawie kapitału ludzkiego w Unii Europejskiej oraz wniosek dotyczący wspólnego sprawozdania o zatrudnieniu na 2026 r., w którym przeanalizowano wdrażanie wytycznych dotyczących zatrudnienia i zasad Europejskiego filaru praw socjalnych. Rada przyjęła zalecenie w sprawie polityki gospodarczej w strefie euro ([3]) 21 kwietnia 2026 r., a wspólne sprawozdanie o zatrudnieniu i zalecenie w sprawie kapitału ludzkiego – 9 marca 2026 r.

([1]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1263 z dnia 29 kwietnia 2024 r. w sprawie skutecznej koordynacji polityk gospodarczych i w sprawie wielostronnego nadzoru budżetowego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 (Dz.U. L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1176/2011 z dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie zapobiegania zakłóceniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowania (Dz.U. L 306 z 23.11.2011, s. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj).

([3]) Dz.U. C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj.

(3) 29 stycznia 2025 r. Komisja opublikowała Kompas konkurencyjności – strategiczne ramy mające na celu zwiększenie globalnej konkurencyjności Unii w ciągu najbliższych pięciu lat. Wskazano w nim trzy wymogi transformacyjne, tzn. innowacje, dekarbonizację i konkurencyjność oraz bezpieczeństwo, które stanowią podstawowe filary zrównoważonego wzrostu gospodarczego. Odkąd opublikowano Kompas konkurencyjności, jest on wykorzystywany jako podstawa prac w ramach europejskiego semestru, co pozwala zapewnić spójność polityk gospodarczych państw członkowskich ze strategicznymi celami UE i stworzyć jednolite podejście do zarządzania gospodarczego, które wspiera zrównoważony wzrost, innowacje i odporność w całej Unii.

(4) W 2026 r. europejski semestr na rzecz koordynacji polityki gospodarczej nadal przebiega równolegle z ostatnim etapem wdrażania Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF) ([4]). Plany odbudowy i zwiększania odporności (RRP), wraz z finansowaniem w ramach polityki spójności, mają zasadnicze znaczenie dla realizacji priorytetów politycznych w ramach europejskiego semestru, ponieważ w planach tych miały znaleźć się rozwiązania umożliwiające skuteczne sprostanie wszystkim wyzwaniom wskazanym w odpowiednich zaleceniach dla poszczególnych krajów wydanych w ostatnich cyklach lub znacznej części tych wyzwań, a w programach finansowanych w ramach europejskiej polityki spójności wymagano uwzględnienia zaleceń dla poszczególnych krajów. W związku ze zbliżającym się zakończeniem funkcjonowania RRF niezwykle ważne jest utrzymanie reform i inwestycji wspieranych i realizowanych w ramach RRF, w szczególności tych, które przyczyniają się do sprostania wyzwaniom wskazanym w zaleceniach dla poszczególnych krajów, a także wykorzystanie tych reform i inwestycji jako podstawy do dalszych działań.

(5) 3 czerwca 2026 r. Komisja opublikowała sprawozdanie krajowe na 2026 r. dotyczące Węgier. Oceniła w nim postępy Węgier we wdrażaniu zaleceń dla tego kraju z 2025 r. oraz podsumowała realizację RRP przez Węgry. Na podstawie tej analizy w sprawozdaniu krajowym wskazano najpilniejsze wyzwania, przed którymi stoją Węgry. Oceniono w nim również postępy Węgier we wdrażaniu Europejskiego filaru praw socjalnych oraz w realizacji głównych celów Unii dotyczących zatrudnienia, umiejętności oraz ograniczania ubóstwa i wykluczenia społecznego, a także postępy w realizacji celów ONZ w zakresie zrównoważonego rozwoju.

(6) Komisja przeprowadziła szczegółową ocenę sytuacji dla Węgier na podstawie art. 5 rozporządzenia (UE) nr 1176/2011. Główne ustalenia z oceny podatności Węgier na zagrożenia makroekonomiczne, którą służby Komisji przeprowadziły do celów tego rozporządzenia, opublikowano 20 maja 2026 r. ([5]) 3 czerwca 2026 r. Komisja stwierdziła, że na Węgrzech występują zakłócenia równowagi makroekonomicznej. W szczególności utrzymują się podatności związane z konkurencyjnością, potrzebami pożyczkowymi sektora instytucji rządowych i samorządowych oraz cenami nieruchomości mieszkalnych, a prowadzona polityka nadal przyczynia się do ich pogłębiania. Inflacja oraz wzrost jednostkowych kosztów pracy należały do najwyższych w UE pomimo stagnacji aktywności gospodarczej. Oczekuje się jedynie stopniowego osłabienia presji cenowej i kosztowej, przy czym pozostanie ona znacznie wyższa niż średnio w strefie euro i w UE. W ostatnich latach deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych utrzymywał się na podwyższonym poziomie i i prognozuje się, że w 2027 r. utrzyma się na poziomie powyżej 5 % PKB. Potrzeby pożyczkowe sektora instytucji rządowych i samorządowych oraz koszty obsługi długu pozostają wysokie, choć relacja długu publicznego do PKB wzrosła jedynie nieznacznie dzięki wysokiemu wzrostowi nominalnego PKB w warunkach utrzymującej się podwyższonej inflacji. Banki nadal odznaczają się znacznym zaangażowaniem w dług państwowy, częściowo w związku z obowiązującymi zachętami podatkowymi. Ceny nieruchomości mieszkalnych nadal dynamicznie rosły, a ryzyko ich przewartościowania zwiększyło się. Na rachunku obrotów bieżących utrzymywała się nadwyżka, jednak wysoka zależność Węgier od importu energii zwiększa ich podatność na wzrost cen energii oraz ich większą zmienność. Prowadzona polityka nie przyczyniła się do ograniczenia tych podatności, a w niektórych obszarach doprowadziła do ich dalszego pogłębienia. Zwiększono skalę nieukierunkowanych subsydiów, które wzmacniają presję cenową i pogłębiają wyzwania budżetowe, natomiast szeroko zakrojone programy kredytów subsydiowanych przez państwo obciążają finanse publiczne i ograniczają skuteczność polityki pieniężnej. Skuteczne wycofanie tych działań politycznych w przyszłości przyczyniłoby się do ograniczenia istniejących podatności.

([4]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz.U. L 57 z 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([5]) SWD(2026) 138 final.

(7) 18 lutego 2025 r. Rada, na podstawie oceny i zalecenia Komisji, przyjęła zalecenie w sprawie zatwierdzenia krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego Węgier ([6]). Plan ten obejmuje lata 2025–2028 i przedstawia dostosowanie fiskalne rozłożone na okres czterech lat. Rada zaleciła następujące maksymalne stopy wzrostu wydatków netto: 4,3 % w 2025 r., 4,0 % w 2026 r., 3,9 % w 2027 r. oraz 3,7 % w 2028 r., co odpowiada maksymalnym skumulowanym stopom wzrostu obliczonym przez odniesienie do roku bazowego 2023, wynoszącym: 9,1 % w 2025 r., 13,5 % w 2026 r., 17,9 % w 2027 r. oraz 22,2 % w 2028 r. W odniesieniu do lat 2025–2026 te maksymalne stopy wzrostu wydatków netto są spójne ze ścieżką korekty, jak zaleciła 18 lutego 2025 r. Rada na mocy art. 126 ust. 7 TFUE, w celu likwidacji nadmiernego deficytu ([7]) na Węgrzech. Na podstawie dokonanej przez Komisję oceny skutecznych działań z dnia 3 czerwca 2026 r. ([8]) procedura nadmiernego deficytu wobec Węgier zostaje zawieszona.

(8) Rosyjska wojna napastnicza przeciwko Ukrainie i jej reperkusje stanowią dla Unii Europejskiej wyzwanie egzystencjalne. Komisja zwróciła się do państw członkowskich, aby wystąpiły o uruchomienie w skoordynowany sposób krajowej klauzuli wyjścia przewidzianej w pakcie stabilności i wzrostu w celu wsparcia działań UE na rzecz szybkiego i znacznego zwiększenia wydatków na obronę ([9]), a Rada Europejska pozytywnie odniosła się do tej propozycji 6 marca 2025 r. W następstwie wniosku Węgier i na zalecenie Komisji Rada 8 lipca 2025 r. przyjęła zalecenie zezwalające Węgrom na odchylenie od zalecanych maksymalnych stóp wzrostu wydatków netto ([10]). Okres, w którym uruchomiona zostaje krajowa klauzula wyjścia (2025–2028), umożliwia Węgrom zmianę priorytetów wydatków sektora instytucji rządowych i samorządowych lub zwiększenie dochodów sektora instytucji rządowych i samorządowych, tak aby trwale wyższe wydatki na obronę nie zagrażały stabilności finansów publicznych w perspektywie średniookresowej.

(9) Do dnia przyjęcia niniejszego zalecenia Węgry nie przedłożyły rocznego sprawozdania z postępów za 2026 r. dotyczącego przestrzegania zalecanych maksymalnych stóp wzrostu wydatków netto. Węgry nie przedłożyły również sprawozdania z działań podjętych w ramach procedury nadmiernego deficytu, które w przeciwnym razie zostałoby włączone do rocznego sprawozdania z postępów.

(10) Wzrost realnego PKB w 2025 r. wyniósł 0,5 %, a inflacja HICP – 4,4 %. Według prognozy Komisji z wiosny 2026 r. realny PKB wzrośnie o 1,8 % w 2026 r. i o 2,1 % w 2027 r., a inflacja HICP wyniesie 3,2 % w 2026 r. i 3,1 % w 2027 r.

(11) Według danych Eurostatu ([11]) dług sektora instytucji rządowych i samorządowych Węgier wzrósł z 5,1 % PKB w 2024 r. do 4,7 % PKB w 2025 r. Spadek deficytu w 2025 r. wynika głównie z niższych wydatków z tytułu odsetek oraz ograniczenia inwestycji publicznych. Przy uwzględnieniu środków z zakresu polityki znanych do daty granicznej prognozy deficyt przewidziany w prognozie Komisji z wiosny 2026 r. ma wynieść 6,2 % PKB w 2026 r. i 5,8 % w 2027 r. Wzrost deficytu w 2026 r. wynika głównie ze środków ukierunkowanych na gospodarstwa domowe, w tym dalszego stopniowego rozszerzania zwolnienia z podatku dochodowego od osób fizycznych dla matek, zwiększenia ulgi podatkowej dla rodzin, wprowadzenia czternastej emerytury, wsparcia mieszkaniowego oraz premii dla pracowników sił zbrojnych i organów ścigania, a także z przesunięć w realizacji wydatków.

([6]) Zalecenie Rady z dnia 18 lutego 2025 r. w sprawie zatwierdzenia krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego Węgier (Dz.U. C, C/2025/1707, 18.3.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1707/oj).

([7]) Zalecenie Rady mające na celu likwidację nadmiernego deficytu budżetowego na Węgrzech, przyjęte 18 lutego 2025 r. Wszystkie dokumenty związane z procedurą nadmiernego deficytu dotyczącą Węgier dostępne są pod adresem: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-governance-framework/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/excessive-deficit-procedures-overview/Hungary_en.

([8]) Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Banku Centralnego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, Komitetu Regionów i Europejskiego Banku Inwestycyjnego, „Europejski semestr 2026 – pakiet wiosenny", COM (2026) 200 final.

([9]) Komunikat Komisji, „Uwzględnianie wyższych wydatków na obronność zgodnie z paktem stabilności i wzrostu", Bruksela, 19 marca 2025 r., C(2025) 2000 final.

([10]) Zalecenie Rady z dnia 8 lipca 2025 r. zezwalające Węgrom na odchylenie od maksymalnych stóp wzrostu wydatków netto ustalonych przez Radę na podstawie rozporządzenia (UE) 2024/1263 (Uruchomienie krajowej klauzuli wyjścia) (Dz.U. C, C/2025/3968, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3968/oj).

([11]) Eurostat-Euro Indicators [Wskaźniki dotyczące euro, Eurostat], 22 kwietnia 2026 r.

(12) Z szacunków Komisji wynika, że w 2025 r. kurs polityki fiskalnej ([12]), który obejmuje wydatki finansowane zarówno ze środków krajowych, jak i unijnych, był ekspansywny, na poziomie 0,4 % PKB. Prognozuje się, że w 2026 r. będzie on ekspansywny na poziomie 1,7 % PKB, a w 2027 r. – zasadniczo neutralny.

(13) Według danych Eurostatu ([13]) dług sektora instytucji rządowych i samorządowych Węgier wzrósł z 73,5 % PKB na koniec 2024 r. do 74,6 % PKB na koniec 2025 r. Wzrost wskaźnika zadłużenia w 2025 r. odzwierciedla głównie wzrost wydatków z tytułu odsetek i niższy wzrost nominalnego PKB. Przy uwzględnieniu środków z zakresu polityki znanych w dacie granicznej prognozy relacja długu do PKB przewidziana w prognozie Komisji z wiosny 2026 r. ma wzrosnąć do 75,1 % do końca 2026 r., a następnie do 76,8 % do końca 2027 r. Wzrost w latach 2026 i 2027 wynika głównie z wysokich wydatków z tytułu odsetek oraz deficytu pierwotnego, przy czym jego skala jest częściowo ograniczana przez znaczną aprecjację waluty w 2026 r.

(14) Według danych Eurostatu ([14]) całkowite wydatki obronne sektora instytucji rządowych i samorządowych na Węgrzech wyniosły 1,8 % PKB w 2025 r., co oznacza wzrost o 0,8 punktu procentowego PKB w porównaniu z rokiem odniesienia 2021. Według prognozy Komisji z wiosny 2026 r. przewiduje się, że w 2026 r. wydatki te wyniosą 2,1 % PKB, co odpowiada wzrostowi o 1,1 punktu procentowego PKB w porównaniu z 2021 r. ([15])

(15) Unia nadal stoi w obliczu ryzyka zakłóceń w dostawach energii i dużej zmienności cen, spotęgowanego napięciami geopolitycznymi, które wpływają na światowe rynki ropy naftowej i gazu. Doświadczenia z kryzysu energetycznego w latach 2022–2023 pokazały, że szeroko zakrojone i nieukierunkowane środki wiążą się z dużymi kosztami fiskalnymi i są nieefektywne pod względem społecznym i gospodarczym. Od wybuchu wojny na Bliskim Wschodzie w lutym 2026 r. Węgry przyjęły środki polityki fiskalnej w celu złagodzenia wpływu wysokich cen energii na gospodarstwa domowe i przedsiębiorstwa ([16]), mianowicie nieukierunkowane obniżki akcyzy na benzynę i olej napędowy o 19 HUF/litr obowiązujące do dnia 1 maja 2026 r. Według prognozy Komisji z wiosny 2026 r. koszty fiskalne tego środka wyniosą w 2026 r. mniej niż 0,1 % PKB. ([17]) Według szacunków Komisji, gdyby środki te pozostały w mocy do końca 2026 r., ich koszty fiskalne wyniosłyby 0,1 % PKB w 2026 r.

(16) Według obliczeń Komisji wydatki netto na Węgrzech wzrosły o 8,1 % w 2025 r., a o 11,2 % w ujęciu łącznym w latach 2024 i 2025. Wzrost wydatków netto w 2025 r. przekracza zalecaną maksymalną stopę wzrostu, stanowiąc odchylenie o 1,5 % PKB w ujęciu rocznym. Łącznie w latach 2024 i 2025 skumulowana stopa wzrostu wydatków netto również przekracza zalecaną maksymalną stopę wzrostu, stanowiąc odchylenie o 0,8 % PKB w ujęciu łącznym. Przewidywane odchylenie mieści się jednak w zakresie elastyczności krajowej klauzuli wyjścia, biorąc pod uwagę wzrost wydatków na obronę.

([12]) Kurs polityki fiskalnej jest zdefiniowany jako miara rocznej zmiany sytuacji budżetowej sektora instytucji rządowych i samorządowych. Służy on do oceny impulsu dla gospodarki wynikającego z polityk fiskalnych, zarówno tych finansowanych ze środków krajowych, jak i z budżetu UE. Miernikiem kursu polityki fiskalnej jest różnica między (i) potencjalnym wzrostem w perspektywie średnioterminowej a (ii) zmianą poziomu wydatków pierwotnych po skorygowaniu o działania dyskrecjonalne po stronie dochodów oraz z uwzględnieniem wydatków finansowanych z bezzwrotnego wsparcia (dotacji) w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz innych funduszy unijnych.

([13]) Eurostat-Euro Indicators [Wskaźniki dotyczące euro, Eurostat], 22 kwietnia 2026 r.

([14]) Eurostat, wydatki sektora instytucji rządowych i samorządowych według klasyfikacji funkcji sektora instytucji rządowych i samorządowych (COFOG).

([15]) Definicja „wydatków na obronę" według NATO różni się od definicji „obrony narodowej" według klasyfikacji COFOG. Mogą ponadto występować różnice związane z czasem rejestracji wydatków, w szczególności wydatków na sprzęt wojskowy, ponieważ sprawozdawczość NATO opiera się na innych zasadach dotyczących czasu rejestracji niż rachunki narodowe.

([16]) Odzwierciedla to sytuację w dacie granicznej prognozy Komisji z wiosny 2026 r. (4 maja 2026 r.).

([17]) Po dacie granicznej prognozy Komisji z wiosny 2026 r. środek ten przedłużono na czas nieokreślony.

(17) Na podstawie obliczeń Komisji przewiduje się, że wydatki netto na Węgrzech wzrosną o 9,7 % w 2026 r., a o 22,0 % w ujęciu łącznym w latach 2024, 2025 i 2026. Wzrost wydatków netto w 2026 r. przekracza zalecaną maksymalną stopę wzrostu, stanowiąc odchylenie o 2,3 % PKB w ujęciu rocznym. Łącznie w latach 2024, 2025 i 2026 przewidywana skumulowana stopa wzrostu wydatków netto przekracza zalecaną maksymalną stopę wzrostu, stanowiąc odchylenie o 3,0 % PKB w ujęciu łącznym. Biorąc pod uwagę elastyczność w zakresie wyższych wydatków na obronę przewidzianą w krajowej klauzuli wyjścia, przy uwzględnieniu 2024, 2025 i 2026 roku, prognozowane skumulowane odchylenie wydatków netto wynosi 1,9 % PKB.

(18) Niektóre praktyki zakłócają funkcjonowanie rynku finansowego i detalicznego, co może również ograniczać skuteczność polityki pieniężnej. Chociaż w 2024 r. stopniowo zniesiono pułapy dotyczące oprocentowania depozytów bankowych i kredytów dla przedsiębiorstw, rząd utrzymał stopę procentową detalicznych kredytów hipotecznych zamrożonych na poziomie z października 2021 r. Aby pobudzić popyt krajowy, powszechnie stosuje się szeroko ukierunkowane subsydiowane pożyczki dla gospodarstw domowych i przedsiębiorstw. Odsetek subsydiowanych pożyczek utrzymuje się na wysokim poziomie w porównaniu z poziomami sprzed pandemii COVID-19, co prowadzi do nieoptymalnej alokacji kapitału za pośrednictwem finansowania projektów o niskich zwrotach i ograniczonym wzroście produktywności. W 2025 r. rząd ograniczył różnicę między detaliczną ceną zakupu a ceną sprzedaży szerokiej gamy produktów spożywczych i nietrwałych towarów przemysłowych. Ponadto w marcu 2026 r. wprowadzono pułap cenowy na paliwa silnikowe.

(19) Krajowe ramy budżetowe oferują jedynie ograniczone zachęty do zapewniania stabilności finansów publicznych. „Stan zagrożenia" obowiązujący od 2020 r. do 14 maja 2026 r. zniósł wymóg publikowania wieloletniego planu budżetowego, co ograniczało zdolność ram budżetowych do zapewnienia średniookresowej orientacji i rozliczalności. Praktyka wczesnego przyjmowania budżetu i częstych jego zmian zmniejsza wiarygodność celów. Reguła dotycząca zadłużenia, zgodnie z którą rząd ma obowiązek zapewnić coroczne obniżanie wskaźnika zadłużenia, nie była przestrzegana ani w 2024 r., ani w 2025 r., a w okresach dobrej koniunktury zazwyczaj wpływa procyklicznie i pogłębia zakłócenia równowagi. Mandat i zdolności operacyjne Węgierskiej Rady Budżetowej są nadal ograniczone. Ponadto struktury zarządzania funduszami publicznymi stworzone przez rząd, takie jak trusty interesu publicznego, osłabiają nadzór budżetowy, ponieważ wydają się działać bez skutecznych mechanizmów kontroli. Chociaż w latach 2023–2024 Węgry przeprowadziły przeglądy wydatków, ich wyników nie opublikowano ani nie uwzględniono w planowaniu budżetowym.

(20) W związku ze starzeniem się społeczeństwa Węgry stoją w obliczu jednego z największych wzrostów wydatków na emerytury w relacji do PKB w UE w latach 2025–2070 (4,1 p.p.). Przewiduje się, że będzie to miało negatywny wpływ na długoterminową stabilność finansów publicznych. Z przeprowadzonej przez Komisję analizy stabilności długu wynika, że zagrożenia dla stabilności finansów publicznych Węgier są ogólnie wysokie zarówno w perspektywie średnio-, jak i długoterminowej. Ponadto stopniowe obniżanie się adekwatności świadczeń emerytalnych osób o niskich dochodach oraz rosnące wydatki na emerytury osób o wysokich dochodach pogłębiły nierówności między emerytami. Wprowadzono także czternaste miesięczne świadczenie emerytalne, które ma podnieść średni poziom emerytur, ale nie jest ukierunkowane, dlatego będzie dodatkowo pogłębiać nierówności i zwiększy prognozowaną presję na wydatki, co negatywnie wpłynie na długoterminową stabilność finansów publicznych.

(21) Systematyczne, konkretne i terminowe angażowanie władz lokalnych i regionalnych, partnerów społecznych, społeczeństwa obywatelskiego i innych odpowiednich zainteresowanych stron pozostaje nieodzowne do zapewnienia szerokiego poczucia odpowiedzialności za pomyślne wdrażanie unijnych instrumentów finansowania, także w kontekście europejskiego semestru.

(22) Wdrażanie programów polityki spójności, które obejmują wsparcie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST), Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) oraz Funduszu Spójności (FS), przebiega na Węgrzech w tempie szybszym od średniego poziomu UE, zarówno pod względem wyboru projektów, jak i płatności. Ważne jest, aby wzmóc i przyspieszyć wysiłki na rzecz zapewnienia szybkiego ukończenia inwestycji, przy jednoczesnej maksymalizacji ich wpływu w terenie. Węgry podejmują już działania w ramach swoich programów polityki spójności, aby pobudzać konkurencyjność i wzrost. Węgry nadal mierzą się jednak z szeregiem wyzwań, w tym związanych z niedociągnięciami w systemie zarządzania i kontroli, nadmiernie złożonymi i restrykcyjnymi procedurami zamówień publicznych oraz ograniczonym wykorzystaniem instrumentów finansowania niezwiązanego z kosztami odnośnych operacji w ramach EFRR. Dodatkowe wyzwania obejmują brak przewidywalnego planowania i koordynacji naborów wniosków w ramach kilku programów, brak już zaawansowanych list przygotowywanych projektów, słabą współpracę terytorialną i mechanizmy partnerstwa, niewystarczające zdolności administracyjne i finansowe na szczeblu niższym niż krajowy, ograniczone wykorzystanie ewaluacji oraz zbędne obciążenia administracyjne i regulacyjne, takie jak przepisy dotyczące inwestycji publicznych (ustawa LXIX z 2023 r.) lub system inwestycji o szczególnym znaczeniu dla gospodarki narodowej. Istnieje również potrzeba zapewnienia przez Węgry trwałości kluczowych projektów polityki publicznej wspieranych z EFS+, między innymi przez ich włączenie do głównego nurtu polityk publicznych. Jednocześnie Węgry muszą przyspieszyć wdrażanie Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST), ponieważ środki mają zostać wypłacone do końca 2026 r. Konieczne jest zapewnienie szybkiej i skutecznej realizacji nowych inwestycji wskazanych przez Węgry w przeglądzie śródokresowym funduszy polityki spójności, w szczególności inwestycji związanych z pięcioma priorytetami określonymi w rozporządzeniu w sprawie przeglądu śródokresowego ([18]).

(23) Regiony Węgier położone przy wschodniej granicy mierzą się z dodatkowymi wyzwaniami, które ograniczają ich perspektywy rozwoju gospodarczego i społecznego, ponieważ istniejące wyzwania strukturalne ulegają pogłębieniu. Wpływ rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie zwiększa presję na bezpieczeństwo, zakłóca transgraniczną działalność gospodarczą oraz zmniejsza atrakcyjność inwestycyjną.

(24) Węgry mierzą się z kilkoma wyzwaniami, które dotyczą otoczenia działalności gospodarczej, jakości prawodawstwa, zamówień publicznych, ram antykorupcyjnych, dostępu do finansowania, innowacji, opodatkowania, zależności od rosyjskich paliw kopalnych, dopłat do paliw kopalnych, zrównoważenia sieci elektroenergetycznej, gospodarki wodnej, gospodarki o obiegu zamkniętym, transportu, edukacji, poziomu umiejętności i integracji grup defaworyzowanych na rynku pracy, pomocy społecznej, dialogu społecznego, opieki zdrowotnej i mieszkalnictwa.

(25) Jedną z głównych barier dla wzrostu wydajności stanowi słabe otoczenie działalności gospodarczej. Według wskaźników konkurencyjności Węgry osiągnęły w 2025 r. jedne z najgorszych wyników w UE. Rotacja przedsiębiorstw jest niska, ponieważ rygorystyczne przepisy hamują ich tworzenie. Duża powszechność programów subsydiowania sprawia, że na rynku utrzymują się mniej produktywne przedsiębiorstwa. Regulacja rynku produktowego należy do najbardziej rygorystycznych wśród państw OECD będących członkami UE, w szczególności w podkategoriach dotyczących zakłóceń wynikających z zaangażowania państwa. Brak równego traktowania przedsiębiorstw ogranicza konkurencję. Struktura rynku jest skoncentrowana i tylko kilka przedsiębiorstw konkuruje na konkretnych rynkach. Szereg usług powierzono przedsiębiorstwom państwowym lub prywatnym, które działają bez konkurencji. W szczególności sektor detaliczny działa w niestabilnym otoczeniu działalności gospodarczej. Detaliści odczuwają również skutki interwencji administracyjnych, takich jak pułapy cen detalicznych, limity marży sprzedaży, zakaz sprzedaży produktów spożywczych 48 godzin przed ich datą ważności oraz obowiązkowe informowanie o cenach online. Środki z zakresu polityki i wysokie podatki zmniejszają konkurencyjność detalistów. Państwo aktywnie uczestniczy w transakcjach biznesowych i wypiera podmioty prywatne przez zakup lub ułatwienie zakupu szeregu dużych przedsiębiorstw. Ingerencja państwa realizowana w różny sposób miała zmusić właścicieli, głównie zagranicznych, do odsprzedania ich spółek, co ma ułatwić tworzenie publicznych lub powiązanych z rządem krajowych potentatów. Przedsiębiorstwa są zmuszane do prowadzenia działalności ze stratą z powodu dodatkowego podatku wydobywczego, podatku od kwot emisji CO2, pułapów marży cenowej w handlu detalicznym i ograniczeń wywozowych dotyczących materiałów budowlanych. Środki te nie są zgodne z przepisami dotyczącymi jednolitego rynku. Przedsiębiorstwa coraz częściej borykają się z opóźnieniami w płatnościach. Luki płatnicze między przedsiębiorstwami oraz w sektorze publicznym powiększają się, a zarazem przekraczają średnią unijną. Coraz większa obecność funduszy private equity stwarza nowe wyzwania. Ta struktura przedsiębiorstwa jest wykorzystywana w szczególności przez osoby fizyczne powiązane z rządem, ponieważ zapewnia anonimowość. W ostatnich latach znacznie wzrosła liczba i wielkość funduszy private equity. Fundusze private equity w coraz większym stopniu inwestują w przedsiębiorstwa, które wygrywają zamówienia publiczne i uzyskują koncesje o wysokiej wartości, a także są silnie zaangażowane w transakcje biznesowe z państwem. Słabe otoczenie działalności gospodarczej przyczyniło się do erozji konkurencyjności i zahamowania inwestycji, a ostatecznie prowadzi do wyższej inflacji i powolnego ożywienia gospodarczego, o czym świadczy szczegółowa ocena sytuacji Węgier w ramach procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej.

([18]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2025/1914 z dnia 18 września 2025 r. w sprawie zmiany rozporządzeń (UE) 2021/1058 i (UE) 2021/1056 w odniesieniu do środków szczególnych mających na celu sprostanie strategicznym wyzwaniom w kontekście przeglądu śródokresowego.

(26) Przedsiębiorstwa nadal borykają się z bardzo zmiennym i nieprzewidywalnym otoczeniem regulacyjnym, charakteryzującym się częstymi zmianami, szerokim stosowaniem środków nadzwyczajnych i ograniczonym czasem na przygotowanie się do zmian regulacyjnych istotnych z ekonomicznego punktu widzenia. Stałe poleganie na regulacjach przyjmowanych w drodze dekretów w ramach systemu nadzwyczajnego ogranicza kontrolę parlamentarną oraz przyczynia się do niepewności co do zgodności z przepisami i zwiększonego ryzyka regulacyjnego dla przedsiębiorstw. Zaangażowanie zainteresowanych stron i stosowanie narzędzi lepszego stanowienia prawa pozostają w praktyce ograniczone. Zaangażowanie zainteresowanych stron w opracowywanie prawa pierwotnego w latach 2021–24 było jednym z najniższych w UE. Konsultacje nie są wymagane na wczesnych etapach stanowienia przepisów, a oceny ex post, mimo że jest wymagana prawem, nie przeprowadza się systematycznie. Poszczególni posłowie nadal składają ważne projekty ustaw, które formalnie nie podlegają standardowym wymogom dotyczącym konsultacji i oceny skutków. Nie istnieje niezależny organ nadzoru odpowiedzialny za zapewnienie jakości analizy skutków regulacji ani zakresu konsultacji z zainteresowanymi stronami. Nawet gdy konsultacje są przeprowadzane, wkład zainteresowanych stron niekoniecznie prowadzi do istotnych dostosowań.

(27) Rynek zamówień publicznych pozostaje podatny na praktyki antykonkurencyjne i ryzyko korupcji. Liczba decyzji w sprawie kontroli zamówień publicznych dotyczących zaproszeń do ubiegania się o zamówienie należy do najwyższych w UE. Przedsiębiorstwa wciąż postrzegają Radę Arbitrażową ds. Zamówień Publicznych jako mało niezależną. Czynniki strukturalne nadal utrudniają efektywną konkurencję w postępowaniach o udzielenie zamówienia, w szczególności w sektorach infrastruktury, obronności i scentralizowanych zamówień publicznych. Utrzymującym się problemem pozostaje wysoka koncentracja na rynku, w tym wśród przedsiębiorstw o takiej samej strukturze własności. Przedsiębiorstwa powiązane z podmiotami gospodarczymi mającymi powiązania polityczne znacznie częściej wygrywają zamówienia publiczne, w tym przetargi finansowane przez UE. Szerokie stosowanie umów ramowych może jeszcze bardziej ograniczyć konkurencję, ponieważ utrwala pozycję określonych przedsiębiorstw i wzmacnia koncentrację na rynku, przy ograniczonej przejrzystości drugiego etapu procedur udzielania zamówień na podstawie umów ramowych (call-off). Chociaż przejrzystość systemu zamówień publicznych jest ogólnie dobra, w praktyce nadal istnieją obawy dotyczące braku przejrzystości niektórych danych dotyczących zamówień publicznych i stosowania przepisów dotyczących konfliktu interesów.

(27) Korupcja pozostaje obszarem budzącym poważne obawy ze względu na utrzymujące się słabości systemowe ram antykorupcyjnych. Przekonanie o powszechności korupcji utrzymuje się na bardzo wysokim poziomie, a przedsiębiorstwa coraz częściej uznają korupcję za przeszkodę w prowadzeniu działalności. Chociaż podjęto pewne działania, aby ogólnie rozwiązać problem korupcji, korupcja na wysokim szczeblu nadal stanowi problem, a ramy antykorupcyjne wymagają dalszego wzmocnienia. System oświadczeń majątkowych nadal nie spełnia swojej funkcji, przepisy dotyczące konfliktu interesów pozostają fragmentaryczne, a nadzór nad ich stosowaniem jest nieskuteczny. Podobnie ograniczenia dotyczące okresu po zakończeniu zatrudnienia, które mają zastosowanie do urzędników rządowych wysokiego szczebla, są nieodpowiednie i nieskutecznie egzekwowane. Nowe rodzaje struktur zarządzania środkami publicznymi – w szczególności fundacji zarządzających aktywami interesu publicznego i funduszy private equity – są coraz liczniejsze, a przy tym nieprzejrzyste i stwarzają ryzyko korupcji. Towarzyszą temu coraz większe ograniczenia dostępu do informacji publicznych i wolności mediów, co ogranicza także niezależny nadzór publiczny i kontrolę nad rządem oraz przyczynia się do ogólnego osłabienia skuteczności ram antykorupcyjnych.

(28) Rynki kapitałowe jako kanały finansowania przedsiębiorstw typu start-up i wysoce innowacyjnych małych i średnich przedsiębiorstw są na Węgrzech słabo rozwinięte. Polityka rządu, w szczególności w zakresie opodatkowania, sprzyja kierowaniu oszczędności raczej w obligacje skarbowe i mieszkalnictwo niż na rynki kapitałowe, które mogłyby finansować inwestycje produkcyjne. Rozwój rynków kapitałowych został jeszcze bardziej utrudniony przez niedawne środki z zakresu polityki, takie jak nieopodatkowane długoterminowe obligacje dla inwestorów detalicznych, podatek od transakcji finansowych dotyczących papierów wartościowych, duża powszechność programów subsydiowania MŚP oraz zachęty podatkowe na inwestycje mieszkaniowe.

(29) Wydatki publiczne na badania i rozwój, również na uniwersytetach, należą do najniższych w UE, co hamuje doskonałość naukową. Ciągła reorganizacja publicznego sektora badań naukowych, a także niejasne mechanizmy oceny instytutów badawczych przyczyniają się do niepewnych warunków pracy naukowców. Powiązania między środowiskiem naukowym a przedsiębiorstwami nadal nie są w pełni wykorzystywane, a działalność innowacyjna wciąż koncentruje się w niewielkiej grupie przedsiębiorstw z udziałem kapitału zagranicznego, co ogranicza rozwój szerszej krajowej bazy innowacji, w szczególności w MŚP. Tylko kilka – głównie dużych – przedsiębiorstw korzysta z różnych dotacji ze względu na duże obciążenie administracyjne i nie zawsze jasne zasady kwalifikowalności wydatków na innowacje. Regiony mają trudności z wprowadzeniem strategicznych ram badań, rozwoju i innowacji, które skutecznie zwiększałyby konkurencyjność regionalną, z uwzględnieniem szczególnych potrzeb i przewag konkurencyjnych poszczególnych regionów.

(30) Duża liczba zwolnień podatkowych, zachęt podatkowych i podatków sektorowych zwiększa złożoność systemu podatkowego. Coraz częstsze stosowanie podatków o charakterze sektorowym ma nieproporcjonalny wpływ na większe, często zagraniczne przedsiębiorstwa. Dochody z podatków o charakterze sektorowym stanowią ponad 2 % PKB. Do najbardziej dotkniętych sektorów należą: bankowość, energetyka, handel detaliczny, materiały budowlane, ubezpieczenia i telekomunikacja. Duża liczba małych podatków przyczynia się do wzrostu kosztów przestrzegania przepisów, zwłaszcza dla mniejszych firm. Opodatkowanie pracy zmalało, ale nadal jest wysokie w przypadku osób o niskich dochodach. Węgry opierają swój system podatkowy na podatkach konsumpcyjnych, które z natury rzeczy w większym stopniu obciążają osoby o niskich dochodach.

(31) Węgry pozostały w dużej mierze uzależnione od rosyjskich źródeł energii, a działania na rzecz dywersyfikacji przyniosły jedynie marginalne rezultaty. W 2025 r. udział importu z Rosji wzrósł do ponad 90 % w przypadku ropy naftowej, a w przypadku gazu Węgry importowały rosyjski gaz w ilościach znacznie przekraczających poziom określony w długoterminowej umowie przewidującej 4,5 mld m^3. Pomimo kroków podjętych w celu dywersyfikacji dostaw paliwa jądrowego w przyszłości, ze względu na istniejące reaktory Węgry pozostaną zależne od rosyjskiego paliwa jądrowego co najmniej do 2028 r. Ważne jest również, aby Węgry opracowały kompleksowy plan krajowy określający jasne harmonogramy i środki regulacyjne w celu całkowitego uniezależnienia się od rosyjskiego paliwa jądrowego. Import energii utrzymuje się na znacznym poziomie, co sprawia, że saldo obrotów z zagranicą jest podatne na wzrost cen energii, co jest wyzwaniem zidentyfikowanym w ramach procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej.

(32) Na Węgrzech notuje się znaczne dopłaty do paliw kopalnych i nie planuje się ich wycofania przed 2030 r. W pierwszej kolejności można by wycofać zwłaszcza te dopłaty do paliw kopalnych, które nie rozwiązują w ukierunkowany sposób problemu ubóstwa energetycznego ani rzeczywistych kwestii bezpieczeństwa energetycznego, są przeszkodą dla elektryfikacji i nie mają zasadniczego znaczenia dla konkurencyjności przemysłu. Na Węgrzech dopłaty do paliw kopalnych – takie jak program redukcji kosztów mediów, obniżka podatku od wartości dodanej na systemy ciepłownicze wykorzystujące gaz ziemny oraz zwrot akcyzy za stosowanie oleju napędowego w rolnictwie – są nieefektywne ekonomicznie, utrwalają zależność od paliw kopalnych i nie zachęcają do elektryfikacji. Cele, którym służą te dopłaty do paliw kopalnych, można osiągnąć za pomocą alternatywnych form wsparcia, które nie generują szkodliwych ekologicznych efektów zewnętrznych.

(33) Węgry nadal borykają się z wysokimi skokami cen w godzinach szczytowego zapotrzebowania ze względu na ograniczoną elastyczność niezwiązaną z paliwami kopalnymi i utrzymującą się zależność od paliw kopalnych jako marginalnego źródła wytwarzania energii elektrycznej. W związku z tym kluczowe znaczenie ma przyspieszenie wdrażania odnawialnych źródeł energii, w szczególności energii wiatrowej. Sieć pozostaje jednak pod presją i wymaga znacznych inwestycji, ponieważ kolejki do przyłączenia również spowalniają upowszechnianie odnawialnych źródeł energii. Węgry nie przystąpiły jeszcze do PICASSO i MARI, co ogranicza ich zdolność do pełnej integracji z wewnętrznym rynkiem energii elektrycznej i korzystania z transgranicznych mechanizmów bilansowania. Reakcja strony popytowej jest utrudniona ze względu na ograniczony dostęp gospodarstw domowych do dynamicznych cen, pułapy cen energii dla gospodarstw domowych, powolne wprowadzanie inteligentnych liczników oraz marginalną rolę agregatorów i społeczności energetycznych. W wyniku niskiej konkurencji między dostawcami, uciążliwych przepisów i podatków w sektorze oraz wysokich opłat za przesył sieciowy ceny energii elektrycznej dla przedsiębiorstw utrzymywały się znacznie powyżej średniej unijnej, co ograniczało konkurencyjność.

(34) Węgry stoją w obliczu znacznego ryzyka klimatycznego, co wymaga podjęcia działań w celu poprawy odporności na zmianę klimatu przez aktualizację powiązanej strategii i planu działania w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu, ustanowienie systemu monitorowania i oceny oraz zapewnienie odpowiedniego finansowania środków przystosowawczych, również ze względu na nierównomierną wrażliwość poszczególnych regionów na zmianę klimatu. Niedobór wody jest szczególnie istotnym zagrożeniem klimatycznym, o czym świadczą susze, których kraj doświadczył w ostatnich latach i które doprowadziły do znacznych strat w sektorze rolnym. Niewystarczająca zielona infrastruktura osłabia ogólną odporność wodną Węgier, a w szczególności ich naturalną zdolność do retencji wody. Ponadto luka w umiejętnościach ekologicznych na poziomie polityki i wdrażania utrudnia skuteczne wprowadzanie praktyk zrównoważonej gospodarki wodnej. Jednym z poważnych problemów jest jakość wody ze względu na zanieczyszczenia pochodzące z rolnictwa, przemysłu i osiedli ludzkich, a problem ten pogłębiają niewystarczające inwestycje w infrastrukturę wodociągową.

(35) Transformacja Węgier w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym nie postępuje, a produktywność zasobów pozostaje znacznie poniżej średniej unijnej. Przy niewystarczającym nacisku na ponowne użycie, naprawę i recykling składowanie odpadów w 2024 r. stanowiło 53 % odpadów komunalnych, czyli ponad dwukrotnie więcej niż średnia unijna (22 % w 2023 r.). Ograniczony przydział zasobów, niski poziom konkurencji oraz niewystarczające zdolności monitorowania i przetwarzania w sektorze gospodarowania odpadami doprowadziły do stosunkowo niskich współczynników recyklingu i nadmiernego uzależnienia od składowania.

(36) Dekarbonizacja transportu pozostaje na Węgrzech poważnym wyzwaniem, ponieważ sektor ten w znacznym stopniu przyczynia się do wysokich poziomów emisji i utrzymujących się problemów z jakością powietrza. Transport jest drugim co do wielkości konsumentem energii końcowej i odpowiada za 26 % całkowitego zużycia energii w kraju. Węgry pozostają w tyle pod względem jakości sieci kolejowej, w tym jej odporności na zmianę klimatu, a udział kolejowego transportu towarowego w transporcie śródlądowym spadł zamiast wzrosnąć, co osłabia działania na rzecz przesunięcia międzygałęziowe z dróg na inne rodzaje transportu. W transporcie drogowym rozwój obowiązkowej infrastruktury ładowania samochodów elektrycznych, osobowych i ciężarowych, pozostaje w tyle za celami na 2030 r., a infrastruktury ładowania w dużej mierze brakuje. Niewystarczające finansowanie i planowanie kompleksowej infrastruktury transportu publicznego utrudniają rozwój obszarów słabiej rozwiniętych i peryferyjnych oraz równy dostęp do wysokiej jakości usług transportu publicznego.

(37) Biorąc pod uwagę kluczową rolę kapitału ludzkiego w zwiększaniu konkurencyjności i strategicznej autonomii Unii, w 2026 r. Rada zaleciła państwom członkowskim podjęcie pilnych działań w celu sprostania wyzwaniom strukturalnym związanym z kapitałem ludzkim w dziedzinie umiejętności, edukacji i szkoleń i ograniczającym konkurencyjność. Zalecenia krajowe na 2026 r. skierowane do Węgier mogą przyczynić się do wdrożenia zalecenia Rady w sprawie kapitału ludzkiego w Unii.

(38) Duże nierówności w wynikach kształcenia ograniczają konkurencyjność i potencjał innowacyjny Węgier. Sytuacja społeczno-ekonomiczna pozostaje silnym czynnikiem prognostycznym w zakresie umiejętności podstawowych, wczesnego kończenia nauki i poziomu wykształcenia, przy czym szczególnie dotknięte są dzieci rodziców o niskich umiejętnościach, Romowie oraz osoby o specjalnych potrzebach edukacyjnych lub z niepełnosprawnościami. Segregacja edukacyjna pogłębia te nierówności przez wczesną selekcję i istnienie wielu rodzajów szkół, a w największym stopniu dotyka Romów. Istniejące środki są niewystarczające, aby zapewnić pełny udział grup defaworyzowanych w wysokiej jakości edukacji powszechnej. W programach kształcenia i szkolenia zawodowego przeznacza się niewystarczającą ilość czasu na umiejętności podstawowe, które mają zasadnicze znaczenie dla dalszego uczenia się i dostosowywania się do przepływów na rynku pracy. Brak drożnych ścieżek kształcenia i szkolenia zawodowego również utrudnia przechodzenie do dalszego kształcenia. Ograniczona autonomia instytucjonalna szkół utrudnia innowacje pedagogiczne i efektywne wykorzystanie zasobów, a atrakcyjność zawodu nauczyciela pozostaje niska. Chociaż ostatnio podwyższono wynagrodzenia nauczycieli, duże obciążenie pracą i brak systemowego wsparcia dla początkujących nauczycieli osłabiają ich motywację do pozostania w zawodzie. Pomimo popytu gospodarczego na pracowników z wykształceniem wyższym system wsparcia dla studentów jest nieskuteczny, jeśli chodzi o poprawę dostępu osób młodych do studiów wyższych, zwłaszcza wśród osób ze środowisk defaworyzowanych. Choć liczba miejsc na studiach finansowanych ze środków publicznych ostatnio wzrosła, wzrost ten nie nadąża za rosnącą liczbą wniosków o przyjęcie na studia wyższe. Wskaźnik uczestnictwa w programach w dziedzinie nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii i matematyki utrzymuje się poniżej średniej UE, co ogranicza potencjał innowacyjny Węgier w kluczowych sektorach strategicznych.

(39) Wskaźnik zatrudnienia pozostaje wysoki, ale dostęp do miejsc pracy jest nierównomierny. Osoby o niskim poziomie wykształcenia, Romowie, osoby z niepełnosprawnościami i osoby młode napotykają trudności w znalezieniu i utrzymaniu stabilnego zatrudnienia, a ponadto występują znaczne różnice regionalne w wynikach na rynku pracy. Pomimo stosunkowo niskiej stopy bezrobocia rośnie bezrobocie długotrwałe, przy czym co trzeci zarejestrowany bezrobotny pozostaje bez pracy przez co najmniej 12 miesięcy. Rozdrobnione ramy instytucjonalne utrudniają skuteczną koordynację środków przeciwdziałania bezrobociu długotrwałemu, co ogranicza odpowiednie wsparcie dla osób najbardziej potrzebujących. Grupom defaworyzowanym brakuje dostępu do skutecznych środków zmiany i podnoszenia kwalifikacji, w tym w zakresie umiejętności podstawowych i cyfrowych, oraz kompleksowego ukierunkowanego wsparcia psychicznego, społecznego, zdrowotnego i w poszukiwaniu pracy. Publiczne służby zatrudnienia nie dysponują personelem ani zdolnością do konsekwentnego zapewniania osobom bezrobotnym wysokiej jakości szkoleń i poradnictwa zawodowego, a usług tych nie monitoruje się ani nie ocenia regularnie. Kluczowe znaczenie ma trwałe finansowanie publicznych służb zatrudnienia ze środków krajowych, przy jednoczesnym priorytetowym traktowaniu środków ukierunkowanych na długoterminową zdolność do zatrudnienia. Publiczne służby zatrudnienia mogą w większym stopniu koordynować prace poszczególnych organów odpowiedzialnych za aktywną politykę rynku pracy, prognozowanie zapotrzebowania na umiejętności i projektowanie szkoleń na szczeblu krajowym i okręgowym.

(40) Skuteczność dialogu społecznego i zaangażowanie partnerów społecznych w kształtowanie polityki pozostają ograniczone, zwłaszcza w sektorze publicznym. Istnieją ramy prawne trójstronnego forum sektora prywatnego, które to forum jest zaangażowane w ustalanie płacy minimalnej, a w kluczowych kwestiach utworzono niektóre grupy robocze. Niemniej jednak można poprawić przejrzystość metod pracy forum i jego wyników oraz wykorzystać je do skutecznej współpracy między rządem, pracodawcami i związkami zawodowymi. Zasięg rokowań zbiorowych i stopień uzwiązkowienia należą do najniższych w UE. Rokowania zbiorowe są zakazane w opiece zdrowotnej i administracji publicznej, a dodatkowo utrudniły je niedawne zmiany statusu niektórych pracowników sektora publicznego. Istnieje możliwość dalszego wspierania budowania zdolności partnerów społecznych, a także zreformowania prawa pracy w celu poprawy skuteczności dialogu społecznego oraz wprowadzenia środków wspierających prawa pracownicze w sektorze publicznym.

(41) Postępy w ograniczaniu ubóstwa i wykluczenia społecznego były nierównomierne, a nierówności pogłębiały się w całym kraju. Wskaźnik pogłębionej deprywacji materialnej i społecznej poprawił się, ale nadal należy do najwyższych w UE. Szczególnie narażone są dzieci, Romowie, osoby z niepełnosprawnościami i osoby o niskim poziomie wykształcenia. W 2025 r. ponad trzy czwarte dzieci, których rodzice mieli niski poziom wykształcenia, było zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Rosnące wskaźniki ubóstwa spowodowały, że więcej dzieci trafia do państwowych służb odpowiedzialnych za opiekę nad dzieckiem, podczas gdy liczba rodzin zastępczych jest niewystarczająca i maleje. Transfery socjalne oraz system podatków i świadczeń społecznych nie są skuteczne w ograniczaniu ubóstwa i nierówności dochodowych. Adekwatność świadczenia zapewniającego dochód minimalny należy do najniższych w UE i nie podlega żadnym okresowym korektom. Indeksacja dochodu minimalnego i świadczeń społecznych względem kosztów utrzymania, a także ukierunkowane środki wsparcia mogłyby się przyczynić do zmniejszenia skali ubóstwa. Trzymiesięczny limit świadczeń dla bezrobotnych ogranicza rozwój umiejętności lub znalezienie odpowiedniej i stabilnej pracy, przez co zwiększa ryzyko ubóstwa wśród osób poszukujących pracy. Słabsze grupy społeczne, zwłaszcza na obszarach wiejskich, napotykają trudności w dostępie do podstawowych usług i usług społecznych, takich jak opieka nad dziećmi, szkoły, opieka zdrowotna oraz usługi społeczne i usługi opieki długoterminowej, przynajmniej częściowo ze względu na ograniczenia finansowe i ograniczoną autonomię fiskalną gmin. Segregacja mieszkaniowa i edukacyjna Romów jest nadal wysoka, a niedawne dekrety o „ochronie tożsamości lokalnej" grożą dalszą marginalizacją. Finansowany przez UE program skierowany do 300 gmin znajdujących się w najbardziej niekorzystnej sytuacji jest pozytywną inicjatywą, ale konieczne są dalsze wysiłki na rzecz zrównoważonych inwestycji w usługi podstawowe (cyfrowe, transportowe, wodne i energetyczne) i społeczne (zdrowotne, edukacyjne i opiekuńcze), w tym usługi skierowane do dzieci.

(42) Średnie dalsze trwanie życia należy do najniższych, natomiast liczba zgonów możliwych do uniknięcia dzięki profilaktyce i interwencji medycznej na Węgrzech należy do najwyższych w UE. Utrzymujące się niedobory personelu, niskie wydatki na opiekę zdrowotną, nieefektywna alokacja zasobów i dysproporcje regionalne utrudniają równy dostęp do usług opieki zdrowotnej. Zawody związane z opieką zdrowotną, w tym lekarze, pielęgniarki i inni pracownicy służby zdrowia, cieszą się niewielkim zainteresowaniem wśród osób młodych. Rekrutacja, zatrzymywanie i rozmieszczenie geograficzne pracowników stanowią wyzwanie. Profilaktyka i podstawowa opieka zdrowotna nie są wystarczająco rozwinięte i otrzymują niskie finansowanie publiczne, co wpływa na zdrowie ludności i jej wydajność. Zdrowe i niezależne życie osób starszych, zwłaszcza na obszarach wiejskich, jest coraz trudniejsze ze względu na słabo rozwinięte usługi domowe i środowiskowe. Wysokie koszty własne ograniczają dostęp słabszych grup społecznych do opieki, natomiast niedobory pracowników prowadzą do przenoszenia obciążeń związanych z opieką na system opieki zdrowotnej i rodziny, co obniża jakość opieki i zmniejsza poziom uczestnictwa kobiet w rynku pracy.

(43) Aby kupić mieszkanie o powierzchni 100 m^2, węgierskie gospodarstwa domowe muszą zaoszczędzić równowartość ponad 15 lat dochodu; jest to jeden z najwyższych wyników w UE i niemal dwukrotność średniej unijnej. Ceny nieruchomości mieszkalnych rosły szybciej niż w jakimkolwiek innym kraju UE, a czynsze również gwałtownie wzrosły i w ciągu ostatnich dziesięciu lat przewyższyły wzrost płac. Rosnące koszty mieszkaniowe wywierają większą presję na dochody gospodarstw domowych, zwłaszcza osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz najemców. Coraz więcej dzieci trafia do tymczasowych miejsc zakwaterowania ze względu na trudności finansowe rodzin, wzrosła też bezdomność. Jednocześnie gminne zasoby mieszkań socjalnych, które już są ograniczone, nadal się kurczą; brakuje też ukierunkowanych i uzależnionych od wysokości dochodów środków wsparcia mieszkaniowego, w tym wsparcia najmu, dla grup o niskich dochodach. Wobec braku skutecznej polityki spójności społecznej na obszarach miejskich i wiejskich segregacja mieszkaniowa pozostaje problemem. Hojne i nieukierunkowane dotacje mieszkaniowe oraz ograniczona podaż mieszkań przyczyniły się do wzrostu cen nieruchomości mieszkalnych, a tym samym zmniejszyły ich przystępność cenową, co wskazano jako wyzwanie w ramach procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej.

(44) W świetle dokonanej przez Komisję szczegółowej oceny sytuacji i stwierdzonego istnienia zakłóceń równowagi zalecenia na mocy art. 6 rozporządzenia (UE) nr 1176/2011 znajdują odzwierciedlenie w zaleceniach 1, 2, 3, 4 i 6. Polityki, o których mowa w zaleceniach 1, 2, 3 i 4, pomagają zaradzić podatnościom na zagrożenia związanym z finansami publicznymi. Polityki, o których mowa w zaleceniach 3 i 4, pomagają zaradzić podatnościom na zagrożenia związanym z konkurencyjnością kosztową. Polityki, o których mowa w zaleceniu 6, pomagają zaradzić podatnościom na zagrożenia związanym z mieszkalnictwem.

NINIEJSZYM ZALECA Węgrom podjęcie w latach 2026 i 2027 działań mających na celu:

1. Podjęcie działań w celu kontroli wydatków netto, tak aby były one zgodne ze ścieżką korekty zaleconą przez Radę 18 lutego 2025 r., w związku z istotnym odchyleniem od zalecanego pułapu wydatków netto prognozowanym przez Komisję na 2026 r., przy jednoczesnym wykorzystaniu elastyczności w ramach krajowej klauzuli wyjścia uruchomionej przez Radę. Zwiększenie ogólnych wydatków na obronę i bezpieczeństwo oraz gotowości obronnej i w zakresie bezpieczeństwa, a jednocześnie zapewnienie stabilności długu i efektywności wydatków, a także stopniowe dostosowywanie budżetu w celu utrzymania strukturalnie wyższych wydatków na obronę. Zapewnienie, aby środki wprowadzane w celu złagodzenia skutków wzrostu cen energii miały charakter tymczasowy, były ukierunkowane na ochronę gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji lub zaspokojenie potrzeb przedsiębiorstw energochłonnych i utrzymywały zachęty do oszczędzania energii oraz aby koszty fiskalne tych środków były zgodne ze zobowiązaniami wynikającymi z ram fiskalnych UE. Dążenie do skutecznej koordynacji i wyraźnego rozgraniczenia polityk makroekonomicznych, aby zapewnić stabilność fiskalną i zewnętrzną. Stopniowe wycofanie pułapów cen i stóp procentowych oraz równoważnych środków, aby ograniczyć ich zakłócający wpływ i ułatwić sprawną transmisję polityki pieniężnej. Wzmocnienie średniookresowych ram budżetowych. Poprawę długoterminowej stabilności systemu emerytalnego, przy jednoczesnym zachowaniu adekwatności.

2. Zapewnienie ciągłości reform i inwestycji realizowanych w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności. Znaczne przyspieszenie działań służących realizacji projektów w ramach programów polityki spójności, w stosownych przypadkach w oparciu o realokację środków na priorytety strategiczne i elastyczność uzgodnione w kontekście śródokresowego przeglądu ram polityki spójności. Zajęcie się wyjątkowymi problemami społeczno-gospodarczymi, zagrożeniami bezpieczeństwa i wyzwaniami w zakresie gotowości cywilnej, które dotyczą zwłaszcza regionów na zewnętrznej wschodniej granicy UE, z uwzględnieniem potrzeby inwestowania w infrastrukturę podwójnego zastosowania.

3. Ulepszenie ram regulacyjnych i poprawę konkurencji na rynkach produktowych i w sektorze usług, w szczególności w sektorze sprzedaży detalicznej, zgodnie z zasadami jednolitego rynku i praworządności. Poprawę jakości i przejrzystości procesu decyzyjnego m.in. przez skuteczne utrzymywanie kontaktów z zainteresowanymi podmiotami i regularne oceny skutków. Wzmocnienie ram antykorupcyjnych, w tym przez zwiększenie skuteczności działań prokuratorskich i poprawę dostępu do informacji publicznych. Wyeliminowanie praktyk ograniczających konkurencję w zamówieniach publicznych. Stymulowanie rozwoju rynków kapitałowych przez zwiększenie zachęt podatkowych i regulacyjnych. Ugruntowanie ram innowacji dla sektora publicznego i przedsiębiorstw przez zwiększenie przewidywalności wydatków publicznych na badania i rozwój oraz lepsze ukierunkowanie istniejących działań na MŚP, przy jednoczesnym uwzględnieniu również przewagi konkurencyjnej i potrzeb na szczeblu regionalnym. Uproszczenie systemu podatkowego, w tym przez stopniowe wycofywanie podatków zakłócających konkurencję nakładanych na określone sektory, oraz zwiększenie sprawiedliwości systemu podatkowego.

4. Przyspieszenie dywersyfikacji dostaw energii w celu stopniowego uniezależnienia się od rosyjskich źródeł oraz podjęcie konkretnych kroków w celu stopniowego wycofywania dopłat do paliw kopalnych, w szczególności dopłat związanych z akcyzą na olej napędowy i dopłat będących przeszkodą dla elektryfikacji w sektorze mieszkaniowym. Zwiększenie elastyczności i konkurencji w sektorze energii elektrycznej przez wzmocnienie rynku bilansującego, odpowiedzi odbioru i infrastruktury sieciowej, a także przez zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Poprawę odporności na zmianę klimatu i odporności wodnej za pośrednictwem naturalnej retencji wody i eliminowania luk w umiejętnościach ekologicznych oraz poprawę obiegu zamkniętego, w szczególności przez zwiększenie zdolności w zakresie przetwarzania odpadów. Promowanie czystego transportu, w tym przez przyspieszenie inwestycji w elektryfikację i przystępny cenowo transport publiczny.

5. Poprawę wyników kształcenia i zwiększenie odsetka osób z wyższym wykształceniem oraz zwiększenie udziału grup defaworyzowanych w wysokiej jakości kształceniu ogólnodostępnym dzięki dalszemu zwiększaniu atrakcyjności zawodu nauczyciela.

6. Poprawę dostępu do skutecznie działających aktywnych instrumentów rynku pracy, w szczególności przez zapewnienie możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla grup defaworyzowanych, oraz zapewnienie efektywnego dialogu społecznego. Poprawę adekwatności pomocy społecznej i świadczeń dla bezrobotnych oraz zapewnienie wszystkim dostępu do wysokiej jakości podstawowych usług powszechnych, w szczególności w gminach znajdujących się w niekorzystnej sytuacji. Poprawę dostępu do wysokiej jakości opieki zdrowotnej i opieki długoterminowej, w szczególności usług profilaktycznych i podstawowej opieki zdrowotnej. Ukierunkowanie środków wsparcia w sektorze mieszkaniowym na gospodarstwa domowe o niskich dochodach i zwiększenie podaży mieszkań, w tym przystępnych cenowo mieszkań i mieszkań socjalnych.

Sporządzono w Brukseli dnia 10 lipca 2026 r.

W imieniu Rady

Przewodniczący

S. HARRIS